

NAISIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN TORJUNTAOHJELMA
TYÖRYHMÄN 1. KOKOUS

Aika: 11.2.2020 klo 13.00-15.00

Paikka: Kokoushuone Rundi, oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10

Läsnä: Elina Ruuskanen, oikeusministeriö (pj.)
Minna Piispa, oikeusministeriö
Miia Lehtinen, sisäministeriö
Esko Ranto, opetus- ja kulttuuriministeriö
Anna Bruun, työ- ja elinkeinoministeriö
Pirjo Lillsunde, sosiaali- ja terveysministeriö
Peter Levlin, valtakunnansyyttäjän toimisto
Martta October, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Satu Honkala, Opetushallitus
Terhi Heinilä, Naisjärjestöjen Keskusliitto
Laura Karjalehto, oikeusministeriö (sihteeri)

PÖYTÄKIRJA

1) Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.05, ja ehdotti etukäteen lähetetyn asialistan hyväksymistä kokouksen työjärjestykseksi. Päätettiin toimia esityksen mukaisesti. Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.

2) Työryhmän tehtävät (liite 1 asettamispäätös)

Todettiin työryhmän tehtävät asettamispäätöksestä, ja merkattiin päätös tiedoksi.

3) NKVV-torjuntaohjelma – kevään 2020 valmisteluajataulu ja syksyn valtionavustushaku (liite 2 hankkeen työsuunnitelma)

Puheenjohtaja esitteli hankkeen työsuunnitelman vuodelle 2020 liitteen 2 mukaisesti. Työryhmä päätti edetä torjuntaohjelman valmistelussa esitetyn aikataulun mukaisesti.

Puheenjohtaja kertoi, että rahallisena resurssina torjuntaohjelmaan tulevien toimenpiteiden täytännönpanoon on erikseen osoitettu 400 000 euron valtionavustuspoti, joka laitetaan oikeusministeriöstä kertaluonteisesti haettavaksi vuoden 2020 lopussa. Todettiin, että tämän erillisrahoituksen ohella torjuntaohjelman teemoihin linkittyvät myös muutamat muut oikeusministeriön hallitusohjelmahankkeet, joiden yhteydessä on jo avattu valtionavustushakuja. Tällaisia torjuntaohjelman teemoja tukevia hakuja ovat mm. erityisavustukset seksuaali- ja väkivaltarikollisten kuntoutusohjelmille, sekä erityisavustukset väkivaltaista radikalisaatiota ennalta ehkäiseville hankkeille.

Todettiin, että nämä hallitusohjelmahankkeet nivotaan läheisesti osaksi naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelmaa. Lisäksi mm. pakkoavioliittojen ja naisten sukuelinten silpomisten erilliskriminalisointia tarkastelevat arviomuistiot sekä lähestymiskieltoa tarkastelevan työryhmän työ sisällytetään torjuntaohjelmaan.

4) Ohjelman teemat ja työpajatyöskentely (liitteet 3 ohjelman teemat ja työpajatyöskentely ja 4 lista työpajoihin kutsuttavista tahoista)

Puheenjohtaja esitteli torjuntaohjelman teemat ja työpajatyöskentelyn aikataulun liitteen 3 mukaisesti. Todettiin, että kukin työpaja keskittyy yhteen yläteemaan, joista jokaisen alle on tarkoitus jäsenellä noin kolme alateemaa keskustelun pohjaksi. Työpajoissa on tarkoitus tuottaa ohjelman konkreettiset toimenpide-ehdotukset, joista työryhmä lopuksi keskustelee ja valitsee ohjelmaan tulevat toimenpiteet seuraavissa kokouksissaan.

Työryhmäläiset voivat mielellään laittaa kokouksen jälkeen puheenjohtajalle sähköpostitse ideoitua alateemoiksi kunkin yläteeman osalta. Ensimmäisen, 28.2 järjestettävän työpajan ”kunniaan liittyvä väkivalta” osalta alateemoiksi on jo ehdotettu: 1) viranomaisten ennaltaehkäisytyö, 2) yhteisöissä tehtävä ennaltaehkäisytyö ja 3) ilmitulon parantaminen ja rikosprosessiin liittyvät kysymykset. Todettiin, että nämä alateemat kuulostavat hyviltä ja kannatettavilta. Puheenjohtaja esitti myös, että sihteeri avaisi aina sähköpostitse keskustelun työryhmän jäsenten kesken kunkin työpajan alateemoista ennen työpajan ajankohtaa. Päätettiin toimia esityksen mukaisesti.

Todettiin lisäksi, että työryhmän jäsenet ja varajäsenet saavat erikseen kutsun jokaiseen työpajaan. Työryhmäläiset ovat tervetulleita osallistumaan niihin, tai voivat lähettää jonkun toisen asiantuntijan taustaorganisaatiostaan tilalleen, mikäli ovat estyneitä. Työryhmän jäsenet voivat myös mielellään ehdottaa sopivia kutsuttavia tahoja kunkin työpajan osalta. Ehdotukset tulee lähettää mahdollisimman pikaisesti työryhmän sihteeri Laura Karjalehdolle.

Työpajat on tarkoitus vetää läpi fasilitoinnin keinoin, ja työryhmän jäseniä tarvitaan myös työpajojen pienryhmien moderaattoreiksi. Tähänkin tehtävään saa mielellään ilmoittautua työryhmän puheenjohtajalle ja sihteerille.

Keskusteltiin työpajoista ja niihin kutsuttavista tahoista. Minna Piispa ja Martta October ilmoittautuivat moderaattoreiksi työpajaan, jonka teemana on toistuvan uhriksi joutumisen ehkäisy. Sovittiin, että Martta October jakaa kaikkien työpajojen kutsut THL:n sisäiselle väkivaltaverkostolle. Anna Bruunilla, Martta Octoberilla ja Terhi Heinilällä on työpajoihin sopivia nimiä, jotka he lupasivat toimittaa mahdollisimman pikaisesti tiedoksi työryhmän sihteerille.

Todettiin lopuksi, että naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman valmistelussa tullaan tekemään tiettyjä rajauksia liittyen niihin temaattisiin kokonaisuuksiin, joita käsitellään jo muiden toimielinten (kuten NAPE) ja ohjelmien (kuten ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma) alla. Torjuntaohjelmassa tullaan kuitenkin mainitsemaan myös nämä toimielimet ja valmistelussa olevat kokonaisuudet, sekä muut torjuntaohjelman kannalta relevantit ohjelmat (esim. tasa-arvo-ohjelma/STM). Oikeusministeriössä työskentelevät teeman kannalta relevantit virkamiehet (NKVV-torjuntaohjelman valmistelija, ihmiskauppakoordinaattori, rikoksen uhrin aseman kehittämisestä vastaava virkamies jne.) tapaavat myös valmistelun aikana säännöllisesti keskenään sen varmistamiseksi, että tieto eri ohjelmien välillä kulkee.

Todettiin myös, että ohjelman valmisteluvaiheessa on mahdollista laajasti kuulla erilaisia tahoja (kuten naisiin kohdistuvia palveluja tuottavat järjestöt), vaikka ne eivät suoranaisesti linkitykään juuri tämän ohjelman teemoihin (esim. em. järjestöjen tuottamat palvelut ovat enemmän NAPE:n asiaa).

5) GREVIO-toimenpiteiden läpikäynti (liite 5) / Martta October, THL

Martta October kävi läpi esityksen (liite 5) GREVIO:n antamista kiireellisimmistä suosituksista Suomelle. Martta totesi, että Suomen on raportoitava vuoteen 2023 mennessä GREVIO:lle, mitä olemme näiden suositusten osalta tehneet.

Työryhmä keskusteli suosituksista. Erityisesti kohta ”toistuvan väkivallan sovittelun estäminen” ja sovittelu toimintatapana käytännössä herätti keskustelua. Puheenjohtaja totesi, että tämä kysymys on sinänsä tärkeä, mutta se tulisi rajata työryhmän käsittelystä ja toimenpide-ehdotuksista pois.

Keskusteltiin GREVIO:n suosituksesta, jonka mukaisesti Suomessa tulisi omaksua nykyistä vahvemmin sukupuolistunut näkökulma sopimuksen toimeenpanossa. Tässä yhteydessä todettiin myös, että RIKU:n rahoitus on noussut merkittävästi uhridirektiivin voimaantulon jälkeen. GREVIO:lle RIKU:n tukipalvelu nykyisen muotoisena ei kuitenkaan välttämättä riitä (vrt. vaatimus sukupuolispesifeistä palveluista).

Todettiin, että keskeistä on ensiksi kartoittaa, mitä kaikkea ollaan tehty jo, jotta kaikki mahdolliset voimavarat naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntatyössä saadaan käyttöön (esim. mitä palveluja järjestöt voivat antaa ja mistä saavat jo rahoitusta, kuten STEA-varat; miten palveluihin ohjataan jne.)

Todettiin, että myös GREVIO:n edellyttämä koulutuksen ja tietoisuuden lisääminen naisiin kohdistuvasta väkivallasta on kysymyksenä haastava (miten paljon koulutukseen voidaan vaikuttaa, esim. tuomareiden koulutus on hyvin autonomista ja riippumatonta). Koulutukseen olisi mahdollista allokoida rahaa aiemmin mainitusta 400 000 euron potista, mutta tällöin mieluummin muutama isompi

myöntö ja muutama toimija, kuin monta pientä erillistä, jotta koulutuksella olisi myös vaikuttavuutta. Vaihtoehtoina voisivat olla myös verkkokoulutukseen satsaaminen, tai olemassa olevien koulutusten, kuten THL:n kunniaväkivallan koulutusmateriaalit, muokkaaminen.

Todettiin lopuksi, että GREVIO:n suosituksiin kannattaa palata paremmin sen jälkeen, kun työpajoista tulleet toimenpide-ehdotukset ja näkemykset ovat työryhmän tiedossa.

6) Muut asiat

Hankkeesta tiedottaminen

Todettiin, että työryhmän asettamisesta on julkaistu oikeusministeriön tiedote 28.1.2020. Lisäksi hankkeella on omat sivut [Hankeikkunassa](#).

Sovittiin, että kaikki työryhmän materiaali sekä työpajojen kutsut laitetaan myös torjuntaohjelman valmistelun omaan Tiimeri-työtilaan. Sihteeri kutsuu työryhmän jäsenet tilan käyttäjiksi kokouksen jälkeen. Työtilassa oleva materiaali on tarkoitettu ainoastaan työryhmän jäsenille hyödynnettäväksi ohjelman valmistelussa, eikä sitä saa levittää sieltä eteenpäin.

Sovittiin myös, että sihteeri välittää kaikkien työpajojen kokousvaraukset työryhmäläisten kalentereihin.

7) Seuraava kokous

Todettiin, että seuraavat kokoukset järjestetään aiemmin esitetyn mukaisesti to 26.3 klo 9-11 ja ke 1.4 klo 9-11 oikeusministeriöllä. Näissä käydään läpi teemakohtaisten työpajojen tuotokset, joiden pohjalta sovitaan ohjelmaan tulevat toimenpiteet.

8) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia, ja päätti kokouksen klo 14.47.